

Dysleksja rozwojowa

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2023/2024
Wydział	Wydział Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Logopedia ogólna i kliniczna
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Logopedii i Emisji Głosu, Centrum Logopedyczne IPS UW, 02-927 Warszawa, ul. Karowa 20
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. Olga Jauer-Niworowska
Koordinator przedmiotu	Dr Kmila Potocka-Pirosz
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr Joanna Zawadka
Prowadzący zajęcia	Dr Joanna Zawadka, dr Teresa Lewandowska-Kidoń

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	III rok , I semestr	Liczba punktów ECTS	5,0

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)	30	
seminarium (S)		
ćwiczenia (C)	30	
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zapoznanie z wybranymi zagadnieniami związanymi z problematyką dysleksji rozwojowej i trudności w opanowywaniu czytania i pisania rozpatrywane w ujęciu lingwistycznymi i psycholingwistycznym.
C2	Przedstawienie podstawowych teorii na temat etiologii oraz patomechanizmów dysleksji, a także wyniki współczesnych badań dotyczących specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu.
C3	Ukazanie potrzeby uwzględnienia podejścia lingwistycznego w diagnozowaniu oraz w usprawnianiu językowym dziecka z dysleksją.
C4	Przygotowanie do językowego usprawniania funkcjonowania osób ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	przyczyny i patomechanizmy trudności w opanowywaniu przez dziecko czytania i pisania
W2	symptomy dysleksji rozwojowej oraz zasady jej diagnozowania
W3	metody pracy usprawniającej proces czytania i pisania
W4	metody zapobiegania niepożądanym zjawiskom w procesie przyswajania umiejętności czytania i pisania

Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	rozpoznać możliwe przyczyny trudności dyslektycznych związane z poziomem skomplikowania relacji między mową a pismem w języku polskim
U2	nazwać i scharakteryzować patomechanizmy powstawania zaburzeń czytania i pisania z uwzględnieniem poziomu rozwoju dziecka
U3	podjąć dyskusję merytoryczną, prezentując wiadomości zdobyte podczas samodzielnej lektury i podczas zajęć
U4	wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu językoznawstwa, psycholingwistyki, psychologii, pedagogiki i logopedii oraz medycyny do rozważań o specyfice zaburzeń dyslektycznych

Kompetencje społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	podejmowania pracy z osobami z dysleksją, świadomego doboru materiału językowego, do współpracy z pedagogiem
K2	samooceny własnej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ich uzupełniania i doskonalenia i potrafi to robić
K3	dostrzegania, poprawnego rozpoznania i rozstrzygania problemów związanych z lingwistycznymi aspektami zaburzeń mowy

5. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
wykład	Wprowadzenie do tematyki dysleksji rozwojowej. Rozwój umiejętności czytania i pisania w normie oraz zaburzeniu	U2
	Dysleksja rozwojowa w świetle klasyfikacji międzynarodowych	W2, U4
	Etiologia dysleksji	W1, U2
	Patomechanizmy dysleksji	W1, U2
	Ryzyko dysleksji	W1, W4, U2
	Dysleksja a rozwój językowy i metajęzykowy dziecka	U2
	Objawy dysleksji w czytaniu	W2, U1
	Objawy dysleksji w pisaniu. Dysortografia, dysgrafia	W2, U1
	Dysleksja i trudności współwystępujące. Dysleksja a trudności w czytaniu i pisaniu o innej przyczynie	U2
	Rozpoznanie charakteru trudności w czytaniu i pisaniu – przegląd narzędzi	W2, U2
	Metody i techniki terapii czytania w dysleksji – przegląd	K1, W3
	Dysleksja w świetle przepisów prawnych. Rola logopedy w rozpoznaniu i zapobieganiu ryzyka dysleksji oraz diagnozie i terapii dysleksji rozwojowej – podsumowanie	W2, U1, U2
ćwiczenia	Dysleksja w ujęciu multidyscyplinarnym. Definicje dysleksji	W1, U4, K3
	Model opisu dysleksji wg U. Frith	W1, U1
	Przyczyny pierwotne dysleksji	W1, U2
	Przyczyny wtórne dysleksji	W1, U2

Rozpoznanie ryzyka dysleksji	W1, W4, U2
Objawy dysleksji u dzieci w wieku szkolnym	W2, U1
Objawy dysleksji u osób dorosłych	W2, U1
Czym jest dysortografia? Objawy dysortografii	W2, U1
Analiza dokumentacji dot. dysleks	U2, U3, U4, K3
Rozwijanie świadomości fonologicznej	W3, W4, U1, U2, K1, K2
Rozwijanie słownictwa, poprawności gramatycznej i umiejętności narracji	W3, W4, U1, U2, K1, K2
Rozwijanie umiejętności czytania i pisania	W3, W4, U1, U2, K1, K2

6. LITERATURA

Obowiązkowa

- Bogdanowicz M. (2020), Ryzyko dysleksji, dysortografii i dysgrafii, Gdańsk
- Krasowicz-Kupis G. (2009), Psychologia dysleksji, Warszawa.
- Krasowicz-Kupis G. (2019), Nowa psychologia dysleksji, Warszawa.
- Pietras I. (2008), Dysortografia – uwarunkowania psychologiczne, Gdańsk.

Uzupelniająca

- Bogdanowicz K. (2011), Dysleksja a nauczanie języków obcych, Gdańsk.
- Bogdanowicz M., Adryjanek A. (2005), Uczeń z dysleksją w szkole. Poradnik nie tylko dla polonistów, Gdynia.
- Bogdanowicz M., Smoleń M. (2004), Dysleksja w kontekście nauczania języków obcych, Gdańsk.
- Bogdanowicz M. (2013), Dysleksja w wieku dorosłym, Gdańsk.
- Butkiewicz A., Bogdanowicz K. (2005), Dyslexia in the English Classroom - techniki nauczania języka angielskiego uczniów z dysleksją, Gdańsk.
- Cieszyńska J. (2001), Nauka czytania krok po kroku. Jak przeciwdziałać dysleksji, Kraków.
- Grabowska A., Rymarczyk K. (2004), Dysleksja. Od badań mózgu do praktyki, Warszawa.
- Jeżewska-Krasnodębska E. (2007), Zaburzenia mowy u dzieci rozpoczynających naukę szkolną i ich wpływ na trudności w zakresie czytania i pisania [w:] A. Maciejewska (red.), Zaburzenia komunikacji językowej w czytaniu i pisaniu, Siedlce, s. 45-55.
- Kaja B. (2003), Diagnoza dysleksji, Bydgoszcz.
- Kostka-Szymańska M., Krasowicz-Kupis G. (2007), Dysleksja. Problem znany czy nieznan?, Lublin.
- Krasowicz-Kupis G. (2006), Dysleksja rozwojowa. Perspektywa psychologiczna, Gdańsk.
- Krasowicz-Kupis G. (2009), Diagnoza dysleksji. Najważniejsze problemy, Gdańsk.
- Krasowicz-Kupis G. (2012), SLI i inne zaburzenia językowe, Sopot, s. 155-162.
- Łockiewicz M., Bogdanowicz K. (2013), Dysleksja u osób dorosłych, Kraków.
- Pietras I., Krasowicz-Kupis G. (2008), Zrozumieć, żeby pomóc. Dysleksja w ujęciu interdyscyplinarnym, Gdynia.
- Przesmycka-Kamińska J. (2011), Trudności w nauce czytania i pisanie a trudności w rozwoju mowy dzieci z dysfunkcjami mózgu, Wrocław.
- Przybysz-Piwko M. (2005), Trudności w pisaniu u dzieci z nieukończonym i zaburzonym rozwojem mowy w świetle analizy lingwistycznej. Wnioski dla praktyki logopedycznej i pedagogicznej [w:] M. Młynarska, T. Smereka (red.), Logopedia. Teoria i praktyka, Wrocław, s. 258-269.
- Przybysz-Piwko M. (2007), Wspomaganie rozwoju umiejętności fonologicznych dziecka z trudnościami w opanowywaniu czytania i pisanie, „Poradnik Językowy”, z. 8, s. 45-53.
- Przybysz-Piwko M. (2010), O kryteriach doboru materiału językowego w pracy z uczniami przejawiającymi trudności w czytaniu i pisaniu [w:] M. Świącicka, D. Jarzębowska-Golonka, A. Rypel (red.), Istnieć w kulturze. Między teorią a praktyką edukacyjną, Bydgoszcz, s. 421-432.
- Przybysz-Piwkowska (2000), Trudności w czytaniu i pisaniu w świetle wiedzy logopedycznej i lingwistycznej, czyli o potrzebie jednoczesnego usprawniania mowy głośnej i pisma [w:] E. Łuczyński (red.), Kształcenie logopedyczne. Cele i formy, Gdańsk, s. 62-68.
- Przybysz-Piwkowska M. (1998), Właściwości polskiej grafii przeszkodą w kształtowaniu się właściwych powiązań pomiędzy dźwiękami mowy a literami, [w:] H. Mierzejewska, M. Przybysz-Piwkowska (red.), Zaburzenia głosu – badanie – diagnozowanie – metody usprawniania, Warszawa, s. 121-128.

- Przybysz-Piwkova M. (2002), Utrwalanie postaci graficznej i postaci fonologicznej wyrazów – propozycja ćwiczeń [w:] J. Przesmycka-Kamińska (red.), Trudności w werbalnym porozumiewaniu się z otoczeniem dzieci z różnymi dysfunkcjami OUN, Wrocław.
- Skałbiana B., Lewandowska-Kidoń T. (2019), Terapia pedagogiczna w teorii i działaniu, Kraków

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A.W1, A.U1, K1	Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.	Np. próg zaliczeniowy
W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Praca na ćwiczeniach	Wykonanie poprawne zadań..
	Obecność na ćwiczeniach i wykładzie	Obecność jest obowiązkowa (dopuszczalne dwie nieobecności). W przypadku trzeciej, czwartej nieobecności- podniesienie progu zaliczenia dla wykładu lub ćwiczeń odpowiednio do 65% i 70%; w przypadku piątej i kolejnej nieobecności - niezaliczenie przedmiotu).
W1, W2, W3, W4, U1, U2, U4, K1, K2, K3	Kolokwia (2 na ćwiczeniach)	Progiem zaliczenia kolokwium jest uzyskanie $\geq 60\%$ ogólnej punktacji.
W1, W2, W3, W4, U1, U2, U4, K1, K2, K3	Egzamin (wykład)	Progiem zaliczenia egzaminu jest uzyskanie $\geq 60\%$ ogólnej punktacji.

8. INFORMACJE DODATKOWE

Do zaliczenia przedmiotu wymagane są:

1. Obecność na zajęciach (dopuszczalna liczba nieobecności podlegających usprawiedliwieniu umożliwiającą zaliczenie zajęć: 2 nieobecności na wykładzie i 2 nieobecności na ćwiczeniach)

2. Uzyskanie pozytywnych ocen z ćwiczeń i wykładu.

Ocena z przedmiotu to średnia ocen z wykładu i ćwiczeń wyliczana wg następujących kryteriów:

2,0 (ndst) Średnia z ocen za wykład i ćwiczenia poniżej 3.

3,0 (dost) Średnia z ocen za wykład i ćwiczenia od 3 do 3,25

3,5 (dost+) Średnia z ocen za wykład i ćwiczenia od 3,5 do 3,75

4,0 (db) Średnia z ocen za wykład i ćwiczenia od 4 do 4,25

4,5 (db+) Średnia z ocen za wykład i ćwiczenia od 4,5 do 4,75

5,0 (bdb) Średnia z ocen za wykład i ćwiczenia 5

Załącznik nr 2 do zarządzenia nr 183/2023 Rektora WUM z dnia 13 września 2023 r.

Załącznik nr 3 do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów kształcenia stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 91/2014 Rektora WUM z dnia 22.12.2020 r. zm. zarządzeniem nr 42/2020 Rektora WUM z dnia 5.03.2020 r oraz nr 101/2023 z dnia 28.04.2023.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich